

Obec Žilov

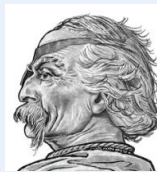
a Národopisná a dějepisná společnost Žilov

Vás zvou

v sobotu 14. 9. 2024

na **2. ročník** turistického pochodu

Po Svatojakubské cestě za Kokořovci a Janem Žižkou

s trasami 4, 6, 12, 15, 20, 25 a 30 km

skrze místa pověstí a těžby kaolinu

Start – Stýskaly u koupaliště (startovné 20, 10 Kč)

Cíl – do 16,00 hod. v místě startu

Registrace – od 7,00 do 9,30 hod. – trasy 20, 25 a 30 km
od 7,00 do 11,30 hod. – trasy 4, 6, 12 a 15 km

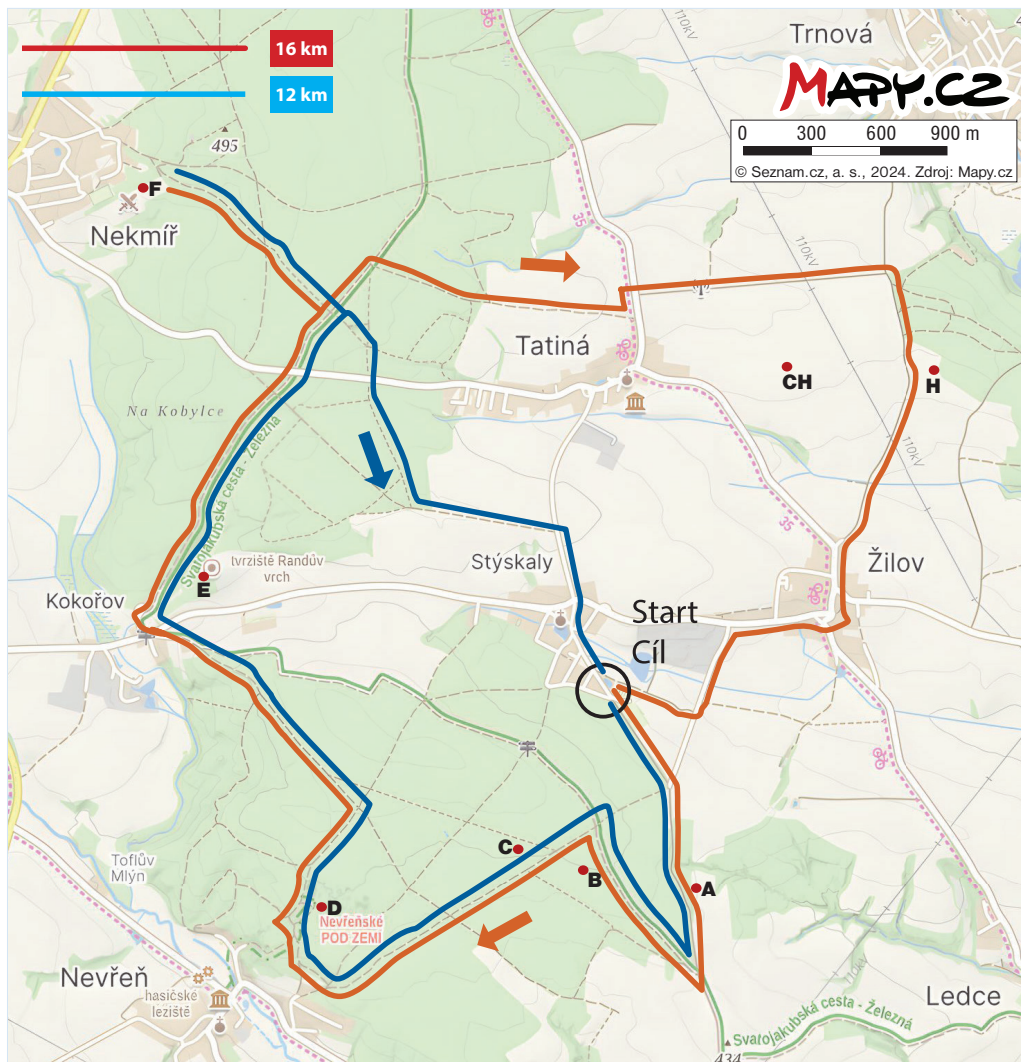
Prohlídka Nevřeňského podzemí v 9,00 a 10,00 hod.

(rezervace a vydání zlevněné vstupenky v místě startu)

Propozice pro trasy 12 a 15 km

PO SVATOJAKUBSKÉ CESTĚ ZA KOKOŘOVCI A JANEM ŽIŽKOU

Pro zájemce o pěší turistiku jsme připravili druhý ročník turistického pochodu letos se sedmi trasami, z toho se dvěma kratšími do 6 km a pěti trasami v délce od 12 do 30 km. Trasy vedou rozmanitou přírodou se zajímavými místy a historií, a jejich společnou komunikací se stala **Svatojacobská cesta – Železná**, proto se její označení objevuje i v názvu celé akce. Jak známo, Svatojacobská cesta – Železná začíná v Praze a spojuje v Čechách a v Evropě místa s kostely sv. Jakuba, je propojena s německými, francouzskými a španělskými cestami, kudy poutníci přicházejí do španělského města **Santiago de Compostela**, kde je v katedrále pochován sv. Jakub Větší (Starší), který je patronem rovněž farního kostela v Ledcích, kolem něhož poutní cesta rovněž prochází. Nově byla do konstrukce nabízených tras (vyjma té nejkratší) vpravena jižní část směrem k Nevěni tematicky označená jako „**Cestou pověstí a těžby kaolinu**“ a severní část u nejdelších tras z Krašovic dále po Svatojacobské cestě k Mrtníku kolem Kaznějovského kaolinového dolu a kolem Krašovické myslivny zpátky na trasy do cíle pochodu.

Návrh a popis tras vypracovala místní národopisná a dějepisná společnost, mapky a grafické úpravy nakladatelství Kletř.

POPIS TURISTICKÝCH TRAS K MAPCE

3) Trasa 12 km

Trasa je vhodná pro ty, kteří hodlají navštívit **Nevřeňské podzemí**, tvrzíště Kokořovců a **památné místo bitvy u Někmeře**.

Následující pasáž je stejná i pro 15km trasu.

Od kiosku na hřišti ve Stýskalech se vydáte jihovýchodním směrem podél lesa a po cestě do Příšova k písčcovému kříži, který za zátočinou a jamkou označuje místo, kde skončil **vojenský trubač (A)**, (pověst), až po 1,3 km chůze dorazíte ke Svatojakubské cestě. Odbočíte vpravo a procházíte trasu po poutní cestě zpět ve směru na Stýskaly, až po necelých 850 metrech přijdete ke **křižovatce lesních cest**, Svatojakubské cesty a cesty do Nevřeň. Vlevo těsně před křižovatkou v lese **uskupení 12 kamenů (B)** pravidelně uspořádaných, neznámého původu a určení. Z křižovatky polních cest je dle propočtů do španělského města **Santiago de Compostela po Svatojakubské cestě** směrem na Ledce 2 700 km. Od křižovatky lesních cest odbočíte ze Svatojakubské cesty vlevo, pokračujte po cestě ve směru na Nevřeň a po 370 m dojdete k místu, kde vpravo v lese při cestě stávala prastará borovice s obrázkem „**Tři králů**“ (**C**), (pověst), který dal místu svůj pomístní název. Pokračujete po cestě na Nevřeň a těsně nad obcí po oblouku trasy stanete před **Nevřeňským podzemím (D)**, kde si můžete prohlédnout kaolinový důl, komplex chodeb a přes 15 metrů vysokých síní a dozvědět se zajímavé věci z dějin těžby kaolinu. Rezervaci a prodej vstupenek zajišťuje **pořadatel na startu**. Od podzemí projdete asi 600 metrů ke křižovatce lesních cest, na které odbočíte vlevo ve směru na Kokořov, kde se vrátíte znovu na Svatojakubskou cestu.

Ze vsi **Kokořova**, která se poprvé připomíná roku 1225, vyjdete severně po Svatojakubské cestě, po 400 metrech odbočíte vpravo – na tvrzíště **pánů z Kokořova (F)**, (Randův vrch, cca 200 metrů). Kokořov se stal kolébkou významného rodu Kokořovců, jehož předkem byl Petr z Tatiné, uváděný na Kokořově r. 1401. Původně rytířský rod měl v erbu shora půlený štít červené a černé barvy, nad helmou rohy týchž barev. Kokořovci, kteří byli povýšeni do panského stavu s hraběcím titulem, vlastnili mimo jiné Štáhly, Žlutice, ale i Nečtiny. Z tvrzíště se vrátíte zpět na Svatojakubskou cestu a pokračujete v chůzi severněji přes silnici z Tatiné do Někmeře a v lokalitě Černý les odbočíte ze Svatojakubské cesty vlevo na lesní cestu do **Někmeře, k památníku Jana Žižky (F)**, k bojišti a místu, kde **2. 12. 1419** použil Jan Žižka poprvé za husitských válek k boji organizovanou vozovou hradbu a porazil početnější vojsko pána Bohuslava ze Švamberka, hejtmana **Plzeňského landfrýdu**.

Následující pasáž je již odlišná pro 12 a 15km trasu.

Od pomníku se znovu navrátíte na Svatojakubskou cestu, a odtud se vydáte rovněž dle značení lesní cestou přes silnici z Tatiné do Někmeře, stále pak na jih, až dojdete na polní cestu, která vás zavede na silnici z Tatiné do Stýskal, odtud vpravo na Stýskaly, přejděte silnici a kolem návesního rybníka dojdete k cíli trasy, kiosku na hřišti ve Stýskalech.

4) Trasa 15 km je vhodná pro ty, kteří hodlají navštívit **Nevřeňské podzemí**, tvrzíště Kokořovců a **památné místo bitvy u Někmeře** a projít se **Žilovem**.

Následující pasáž je stejná jako ve 12km trase.

Od kiosku ..... Plzeňského landfrýdu.

Následující pasáž je již odlišná pro 12 km a 15km trasu.

Od pomníku se znovu navrátíte na Svatojakubskou cestu, odbočíte vlevo na sever a po 300 metrech odbočíte vpravo a po lesní cestě asi 1 200 metrů dlouhé dojdete k pamětnímu kříži u Tatiné při silnici z Tatiné do Tlucné. Ze silnice po krátké chůzi na sever odbočíte vpravo na polní cestu, která vás přivede kolem vysílače, pamětního kříže v polovině cesty při krásném výhledu na panorama Brd, až k lesu na cestu z Trnové do Žilova. Odtud vpravo na Žilov projdete místy dnes již neexistující samoty **Ostražkovice (H)**, (Bouchalka, vlevo pod lesem) a bývalého černouhelného dolu **Adolf (CH)**, (vpravo, nad Tatinskou jámou a Tatinským potokem). V Žilově, který se připomíná již k roku 1269, projdete kolem statků s vjezdy zdobenými plastikami – lvy, Kozinou a dravými ptáky. Z okna staré panské hospody, dnes čp. 4, vystřelil údajně rychtář Skála na **vojenského trubače (A)**, (pověst). U areálu zemědělské společnosti se dostanete zpět od východu k cíli trasy, kiosku na hřišti ve Stýskalech.

TIPY ZAJÍMAVÝCH MÍST NA TRASÁCH TURISTICKÉHO POCHODU

A) Kříž z pískovcového kamene označuje místo, kde skončil **vojenský trubač**. Váže se k němu pověst zaznamenaná řídicím učitelem Karlem Hulou do pamětní knihy ledecké školy z roku 1885. *„Na pravé straně vozové cesty od Příšova k Žilovu, tam, kde křížek a houština, vzal prý vojenský trubač za své, což pravda bude. Když totiž ze Žilova z námluv jel, byl prý střelen z okna žilovské staré hospody od jistého Škaly ze Žilova, za jehož ženou jezdil, a dojel prý na dříve zmíněné místo, kde spadl z koně a skončil. Dle jiných měl si Škala na místě samém na trubače počkat, a tam jej zastřelit. Byly tam z toho trubače nalezeny, ale později, od ovčáckých psů jen ohryzané zbytky. Tam odtud prý vychází to světýlko. Trubák prý tam troubívá. Dosud se na tom místě říká U trubáka.“*

B) Místo **uskupení 12 kamenů** pravidelně uspořádaných, neznámého původu a určení, dosud neprobádané, v lese u křižovatky lesních cest.

C) Místo **„U tří králů“** nazývané dle obrázku tří králů umístěného na prastaré borovici, obrázek později nahrazen obrázkem P. Marie. K místu se váže zápis řídicího učitele Karla Huly do pamětní knihy ledecké školy z roku 1885. *„Na příkopu cesty od Žilova k Nebřemu je obrázek P. Marie. Dříve tam byl obrázek Tří králů. O obrázku se povídá: „Kokořovský šafář Jan Škoula povídal Josefu Hnátovi, čp. 1, že myslivecký mládenec nekmříský Čadek byl kdysi ve dvoře příšovském. Varovali ho před strašidly, když šel v 10 hodin večer domů. Přišel od verpánů a slyšel kol nohou šustit papír. Strh ručnici, chtěl po tom střelit, nikoho ale neviděl. Když přišel domů, měl hlavu od strachu oteklou.“* Les prý vzal neprávem ledeckým hrabě z Vrtby, proto tam na kočáru jezdí. Mnozí lidé dle tehdejšího svědectví kočár s koňmi a pánem – vše bez hlavy viděli, který ujížděl a choje v lese porážel, až se jim ztratil.

D) Nevřeňské podzemí

Podzemní prostory kaolinového dolu Nevřeň jsou od 15. 6. 2019 přístupné veřejnosti. Kaolin se zde těžil na konci 19. století. S těžbou bylo započato kolem roku 1870. Vznikl zde impozantní podzemní prostor s labyrintem chodeb a sálů místy až 12 metrů vysokých. Okolím podzemí provede návštěvníky naučná stezka. Rezervace a prodej zlevněných vstupenek zajišťuje pořadatel pochodu na startu.

E) Randův vrch – tvrzíště pánů z Kokořova

Tvrz Kokořov se poprvé připomíná v roce 1225. Z tvrze pocházel rod Kokořovců z Kokořova, který patřil od 15. století k nejpřednějším rodům v Čechách. Rod Kokořovců se odvozoval od Petra z Tatině, připomínaného roku 1401 na Kokořově. Kokořovci z Kokořova vymřeli po meči roku 1878. Poslední zmínky o tvrzi jsou ze 16. století. Po tvrzi jsou dnes na Randově vrchu sotva znatelné stopy po obranném valu s příkopem na pahorku (454 m. n. m.).

F) Pomník Jana Žižky a bitvy u Nekmří

Místo „Na Smrtelnici“ východně od Nekmří se stalo patrně dne 2. 12. 1419 bojištěm, kde Jan Žižka s nepočtným oddílem porazil výrazně silnější vojsko krajského landfrýdu pod velením Bohuslava ze Švamberka. V bitvě došlo k prvnímu doloženému použití organizované vozové hradby za éry husitských válek. V roce 2018 obec Nekmří na paměť památné bitvy zřídila na vrcholku kopce pomník Jana Žižky a osadila informační tabuli. *„Když jednou Žižka vytáhl z Plzně k Nekmří s necelými třemi sty pěších a sedmi vozy, na kterých vezl zařízení k bojení zdí (hady), dostihl ho na cestě pan Bohuslav, který měl přes dva tisíce jízdných i pěších. A tak zaútočil na Žižku s jízdním houfem a mysl, že je všechny na hlavu potře. Ale Žižka odrazil ho od vozů a zabil Hynka z Nekmře. Pak táhl dál svou cestou a tu noc pobořil tři opevněné tvrze.“* (Staré letopisy české)

H) Samota Ostražkovice

Samota Ostražkovice (lidově Bouchalka) je poprvé uvedena roku 1379 v berním rejstříku plzeňského kraje patřící pod faru Všeruby. Za husitských válek samota zpustla a jako pustá je uváděna i v r. 1526 při prodeji Petru Kokořovcovi, též i v r. 1651. K samotě patřily okolní pozemky, které všerubská fara dříve pronajímala žilovským sedlákům, později nájemcům usedlosti. Hospodářské budovy byly zbourány v dubnu 1965 a koncem ledna 1967 bylo zbouráno i obytné stavení. Posledním nájemcem byla rodina Antonína Myslivce.

CH) Černouhelný důl „Adolf“

V polovině 19. století byl u Žilova nad Tatinskou jámou otevřen ve směru na Krašovice důl „Adolf“. Důl byl hloubky do 40 metrů, uhlí se těžilo primitivním způsobem pomocí vrátků a věder, mimořádně se používal žentour. Sporadicky se těžilo ještě před 100 lety, ale těžba byla brzy nato ukončena.